

Els Pastorets

Busqueu dimonis amb banyetes? Voleu veure àngels volant? Què en sabem, del naixement del Nen Jesús?

Cada any, durant les festes de Nadal, en teatres de pobles i ciutats s'hi representa una de les manifestacions culturals més populars on no hi falten mai aquests personatges. Són les entranyables funcions dels Pastorets!

SAC DE ROCS
ESCANTELLATS!

Els orígens

El punt de partida el trobem en els antics drames de teatre religiós medieval que, en aquest cas, i en llatí, s'anomenaven *Officium pastorum* (L'adoració dels pastors). Segons s'explica, durant les nits de Nadal, en celebrar en les esglésies la **Missa del Gall**, els assistents, com a mostres d'alegria col·lectiva, feien **cants i balls que no sempre agradaven als responsables eclesiàstics**. D'aquí que, arran d'unes històriques reunions que es coneixen com el concili de Trento (1545-1563), savis religiosos que hi van prendre part van acordar unes normes per a evitar convertir els temples en espais de gresca.

Un cop, doncs, van desaparèixer les representacions de l'interior de les esglésies, es van traslladar al carrer i, després, en locals teatrals com es fa avui!

ELS PERSONATGES

Una característica típica en les obres de Pastorets és que hi acostumen a intervenir un nombre grup d'artistes de totes les edats! Entre els papers de repartiment més destacats hi ha:

Els dimonis Satanàs i Llucifer amb una colla de súbdits més dolents que la tinya.

Una parella de joves pastors que viuen tota mena d'aventures. En cada versió se'ls canvia el nom però tothom els identifica, ja bé es diguin Garrofa i Pallanga, Borrego i Carquinyoli, Lluquet i Rovelló... Aquests personatges són els que sustenten el fil argumental de l'obra.

Els arcàngels sant Miquel i sant Gabriel amb un estol de petits àngels celestials que faran impossibles les malifetes dels banyetes.

Entre d'altres, les **figures bíbliques** de sant Josep, la Mare de Déu i el Nen Jesús, el més petit de la funció!

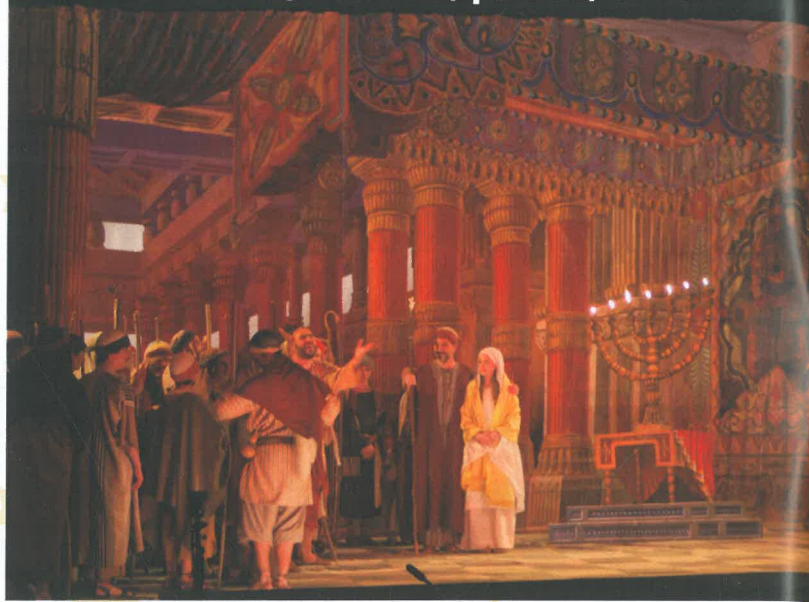

Els primers escrits

Una de les mostres més antigues de teatre medieval sobre Pastorets que s'han conservat es coneix com a Manuscrit Llabrés (s. XV i XVI). Són un conjunt de documents originaris de Mallorca, vuit dels quals s'inspiren en la naixença de Jesús o en l'adoració dels pastors. Un altre escrit interessant el va publicar el prevere (sacerdot) Miquel Saurina a Vic l'any 1887 amb el títol *Los Pastorets en Betlem o sia lo Naixement de Ntre. Senyor Jesucrist*. En aquest escrit ja apareix la triple estructura argumental actual:

- **La lluita entre dimonis i àngels:** el bé i el mal.
- **El relat evangèlic de sant Josep i la Verge Maria:** el naixement de Jesús.
- **El simpàtic sainet (escenes còmiques) dels pastors:** amb més marge de lluïment per part dels dramaturgs i els actors.

Els Pastorets de Mataró

Els cartells

Per informar la gent de quan i on es fan els Pastorets, molts grups teatrals que els organitzen fan cartells que es pengen pel poble o la ciutat. Segur que n'heu vist algun! N'hi ha que fins i tot aprofiten els personatges dels Pastorets per a fer paròdia d'algun tema actual.

Obres calcades

A cavall de la divulgació i el divertiment, l'argument dels Pastorets ha estat copiat per diversos autors (alguns anònims), els quals han plagiat escenes o, en alguns casos, han traduït gairebé literalment un text anterior a un altre de posterior sense gaires modificacions.

Per què passava, això? En part perquè **els escriptors utilitzaven una font d'inspiració que ja sabien que era una garantia d'èxit** per a representar en els teatres, perquè agradava de segur als espectadors. Però l'any 1891, l'escriptor Frederic Soler "Pitarra" en va fer una versió que marcaria un abans i un després: *El Bressol de Jesús o en Garrofa i en Pallanga*.

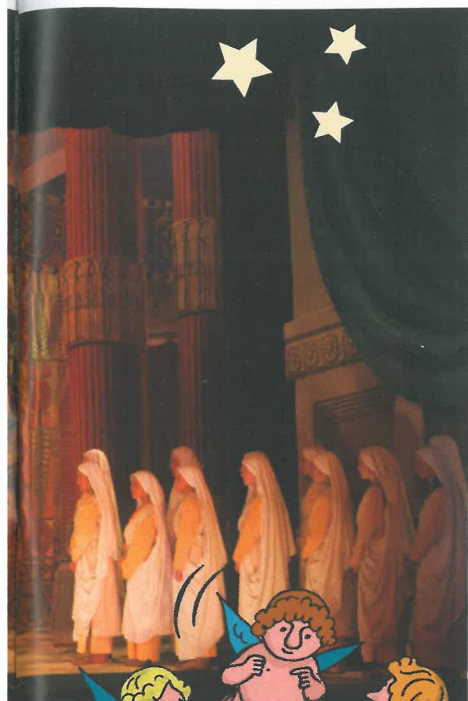
Els pastorets, escola de teatre

La participació en les representacions és considerada com una tradicional escola d'iniciació a fer teatre. Sovint s'hi han iniciat actrius i actors que, en alguns casos, fins i tot han esdevingut professionals! També hi ha poblacions on es fan versions infantils dels Pastorets.

Els Pastorets de la Joventut de la Faràndula de Sabadell

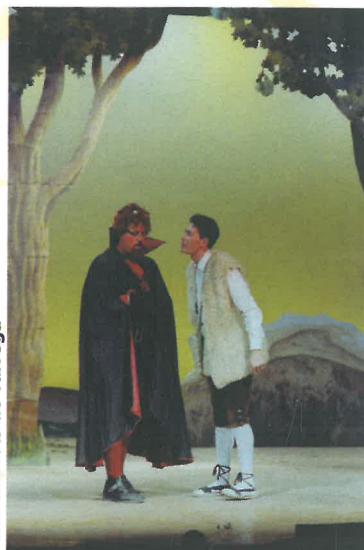
Els Pastorets infantils del Vendrell

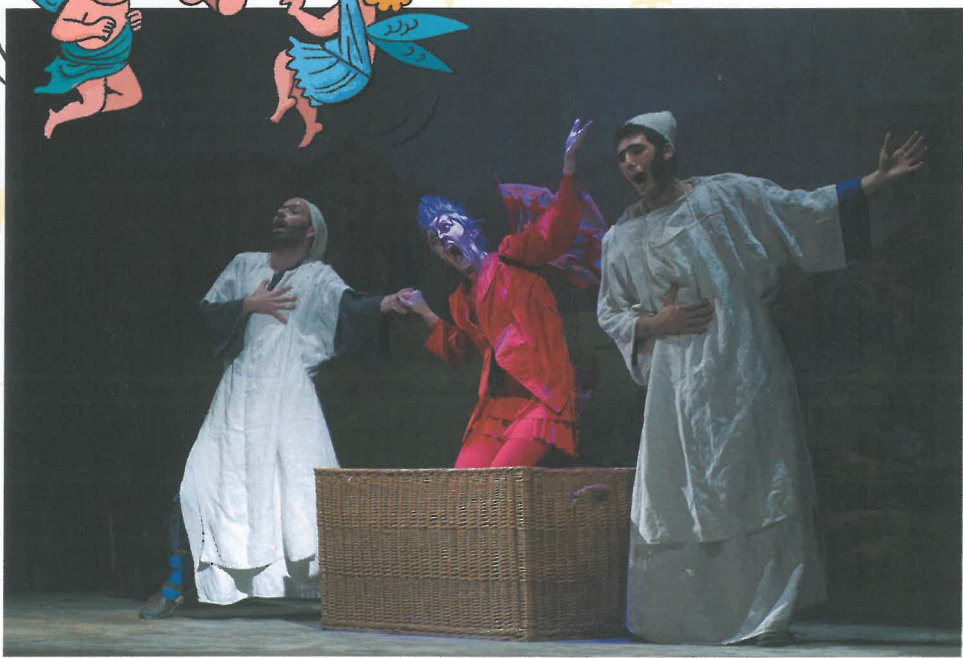
Els Pastorets del Vendrell

Els Pastorets de Tàrrrega

Els dimonis fan tot el que poden per evitar que els pastors arribin a veure el Nen Jesús acabat de néixer... però per sort els àngels intervenen i tot acaba bé!

Els Pastorets de Girona

Els Pastorets d'Arenys de Munt. Foto: Jordi Torrent / Coordinadora de Pastorets de Catalunya

El darrere de l'escenari està ple de tècnics com ara electricistes, fusters, modistes, perruquers, apuntadors... uf, quina gentada!

Els textos més sol·licitats

De representacions dels Pastorets actualment se n'escenifiquen un grapat. Ara bé, a més de l'obra de "Pitarra", **hi ha quatre altres propostes de referència:**

- *Els Pastorets o l'Adveniment de l'Infant Jesús*, de Josep M. Folch i Torres
- *L'Estel de Natzaret*, de Ramon Pàmies
- *El naixement de Jesús o els Pastorets catalans Borrego i Carquinyoli*, de Lluís Millà
- *El nacimiento del Salvador o la rendición del esclavo*, de Francesc d'A. Picas

Però, aquestes, ni de bon tros, no són les úniques, ja que existeixen moltes altres recreacions on, de ben segur, hi ha **dimonis amb cues, pastorets amb barretina i àngels alats.**

Aquestes festes teniu representacions de Pastorets a tot Catalunya! Segur que a prop de casa vostra en fan alguna. No us la perdeu!

Per a més informació:
www.pastoretsdecatalunya.cat

Els Pastorets de Calaf. Foto: Manel Ocón / Coordinadora de Pastorets de Catalunya

